

Tudi Warren Buffett je podlegel čarom g. Ponzija

ALBERT EINSTEIN JE NEKOČ REKEL, DA STA SAMO DVE STVARI NESKONČNI: VESOLJE IN ČLOVEŠKA NEUMNOST. NATO JE DODAL, DA O VESOLJU NI POVSEM PREPRIČAN.

Robert Rolih

Na žalost ta misel zelo dobro opiše večino ljudi, ko gre za vlaganje denarja. Naš šolski sistem nas namreč ne pripravi na kruti svet osebnih financ, ki je poln krvoločnih volkov, psiholoških pasti in finančnih produktov, pri katerih služijo le ponudniki. Tako bolj ali manj vsi odrastemo brez finančnega znanja, ki bi nam omogočalo pametno vlaganje denarja. Zato smo na koncu prepuščeni nasvetom ljudi iz finančne industrije, ki lahko delajo v skladu z našimi interesi ... ali pa tudi ne. Kot avtor knjige in predavatelj spoznavam veliko ljudi z zanimivimi, a žalostnimi vlagateljskimi zgodbami.

Če se torej samemu Warrenu Buffettu ni uspelo izogniti limanicam Ponzijevih shem, kako se jim lahko izogne povprečni Slovenec?

»Pri nemškem podjetju sem kupil zlato prek njihove online platforme. Imeli so zelo ugodne cene in brezplačno so mi ga hranili v skrbno varovanih sefih v Frankfurtu. Podjetje je imelo kup certifikatov in priznanj, lastniki so bili priznani strokovnjaki za naložbe.«

»Ker nisem bil zadovoljen z obrestnimi merami v naših bankah, sem vložil precej prihrankov v švicarski finančni produkt s štiri odstotno obrestno mero. Podjetje je imelo super spletno stran, vse potrebne dokumente in prestižne pisarne v središču Ljubljane, tako da nisem niti pomislil, da bi lahko šlo kaj narobe.«

»Ugledno mednarodno podjetje je izdalo svojo kriptovaluto, ki naj bi takoj po prihodu na kriptomenjalnice podvojila ceno. Obljubljali so mi, da je zadeva tako rekoč garantirana in da bomo prvi investitorji lahko v roku nekaj mesecev prodali svoje žetone.«
»Veliko denarja sem dal v upravljanje izredno uspešnemu profesionalnemu trgovcu z delnicami. Prijatelj mi ga je toplo priporočal, saj naj bi dosegal več kot 30-odstotne letne dobičke.«
Epilog takšnih in podobnih zgodb je običajno enak. Podjetja, ki so jim vlagatelji zaupali svoj denar, izpuhtijo z obličja Zemlje, opeharjeni pa se tolčejo po glavi in ne morejo verjeti, kako so izgubili prihranke.

Finančne prevare so žal sestavni del sveta osebnih financ. Najbolj tipične so t. i. Ponzijeve sheme. Vlagatelji mislijo, da se njihov denar vlaga v neka sredstva oz. investicijske priložnosti (npr. zlato, delnice, nepremičnine ...), toda v resničnosti ostane v žepih prevarantov. Ljudi takšne sheme premamijo zaradi lepih obljubljenih donosov in lepe fasade, ki jo prevaranti zgradijo okrog investicijske priložnosti.

Zelo preprosto je seveda ljudi posvariti, naj ne vlagajo v Ponzijeve sheme. Toda težava je v tem, da je izredno težko vnaprej zaznati, za kaj gre. Najboljši primer je Ponzijeva shema, v katero se je ujel celo Warren Buffett. Njegovo podjetje je namreč vložilo 340 milijonov dolarjev v podjetje DC Solar, ki naj bi se ukvarjalo s pridobivanjem sončne energije. V ozadju pa je podjetje z denarjem novih vlagateljev le izplačevalo donose starim. Tako je najbolj znani svetovni investitor izgubil celoten vložek.

Če se torej samemu Warrenu Buffettu ni uspelo izogniti limanicam Ponzijevih shem, kako se jim lahko izogne povprečni Slovenec?

Odgovor vas bo verjetno presenetil: zelo preprosto. Moje prvo pravilo pri vlaganju denarja je, da vlagamo le v priložnosti, ki jih dobro razumemo. Vas zanima nakup diamantov? Super, toda preden jih kupite, preberite nekaj knjig in obiščite nekaj seminarjev na to temo. Ne zaupajte le bančniku, ki vam jih želi prodati, ker mogoče ni vse tako, kot se zdi na prvi pogled. To so pred kratkim na svoji koži doživeli vlagatelji pri velikih italijanskih bankah. Te so

prodajale diamante po cenah, ki so bile načrtno in organizirano napihnjene, vlagatelj pa seveda niso seznanile niti s tveganji pri tovrstnih naložbah. Naj ponovim: šlo je za banke, ne sosedovega pobalina. Če se držite tega pravila, vas lahko obvaruje pred številnimi mogočimi prevarami. Toda žal ne pred vsemi. Zato imam še drugo pravilo, ki je prav tako pomembno kot prvo. In to je, da moramo imeti vedno popoln nadzor nad naložbo. Kaj mislim s tem? Če kupite zlato pri nemškem podjetju, ki ga tudi hrani v svojih sefih, potem nimate nadzora nad to naložbo. Če želite imeti nadzor nad svojim zlatom, ga morate imeti v roki in ga sami dati v sef, za katerega točno veste, kje je in kako lahko dostopate do njega (čeprav tudi to ni 100-odstotno varno, kakor vsi vemo zaradi velikega rop v sefih SKB banke). Če zaupate denar v upravljanje profesionalnemu trgovcu z delnicami in je denar na njegovem investicijskem računu, nimate nadzora nad naložbo. Če želite imeti nadzor, potem si najprej zagotovite, da bo denar na našem investicijskem računu, do katerega imate dostop le vi. Posli, ki jih dela profesionalca na svojem računu, naj se le kopirajo z njegovega računa

na vaš račun. Tehnologija za to je danes vsakomur dostopna in tako rekoč ni več razloga, zakaj bi za kratkoročne, špekulativne investicije morali dati denar nekemu v upravljanje.

G. Ponzi je »obdaril« že preveč Slovencev. S tema dvema praviloma pa ga lahko preženete za vse večne čase.

** Robert Rolih je avtor najbolj prodajane knjige o vlaganju denarja **The Million Dollar Decision** in evropski javni govorec leta 2015. Je tudi eden vodilnih svetovnih predavateljev o investiranju in svoje seminarje redno izvaja v Londonu, Amsterdamu, Stockholmu, Sofiji, Zagrebu, Moskvi, Ljubljani in drugih mestih. Njegova knjiga **The Million Dollar Decision** je mednarodna uspešnica. Med drugim je prevedena v mandarinščino in bolgarščino, pred kratkim so jo izdali tudi v Indiji. O avtorju so pisali ali govorili v več kot 50 medijih doma in po svetu. Najbolj odmeven je bil intervju z njim na ameriški Newsmax TV. Yahoo Finance! je enega od njegovih citatov uvrstil med »20 brilliant quotes from the world's greatest investors«.*

